

NOKUTs tilsynsrapporter

Planteproduksjon og driftsledelse

Fagskolen Innlandet

Desember 2012

Merk! Rapporten er korrigert i januar 2013. Se vedlegg 3, side 20.

Utdanningssted:	Hvam videregående skole
Utdanningstilbud:	Planteproduksjon og driftsledelse
Dato for vedtak:	20.12.2012
Utdanningslengde:	Et år på heltid som gis over to år på deltid
Sakkyndige:	Britta From Solveig Skogs
Saksnummer:	12/453

Forord

Fagskoleutdanning er yrkesrettet utdanning som bygger på fullført videregående opplæring eller tilsvarende realkompetanse. Fagskoleutdanning har et omfang på minst et halvt år og maksimalt to år som heltidsutdanning. Betegnelsen fagskoleutdanning er beskyttet gjennom fagskoleloven. For å kunne bruke betegnelsen fagskoleutdanning, må utdanningstilbudet være godkjent av NOKUT.

Vurderingsprosessen starter med at en tilbyder søker NOKUT om godkjenning av et utdanningstilbud. Søknaden blir først gjenstand for en innledende vurdering, for å avklare om forutsetningene er tilstede for videre behandling, jevnfør NOKUTs «Retningslinjer for kvalitetssikring og godkjenning etter lov om fagskoleutdanning», kapittel 4. I den innledende vurderingen ser NOKUT blant annet på om styringsordning og reglement er tilpasset utdanningstilbudet og om tilbyder har et tilfredsstillende system for kvalitetssikring.

Søknader som tilfredsstillende forutsetningene for behandling blir videre vurdert av eksterne, uavhengige sakkyndige oppnevnt av NOKUT. De sakkyndige vurderer søknaden opp mot 17 likeverdige faglige kriterier nedfelt i NOKUTs retningslinjer, kapittel 7.

Til den sakkyndige vurderingen har NOKUT oppnevnt:

- Britta From
- Solveig Skogs

I denne rapporten er alle vurderingene som danner grunnlag for godkjenningen samlet. Tilbyder plikter å gjennomføre utdanningstilbudet slik det fremgår av denne rapporten og søknaden som ligger til grunn. Studenter kan lese rapporten for å få inntrykk av hvilken utdanningskvalitet de kan forvente. Yrkeslivet og andre samfunnsgrupper kan også orientere seg om den sluttkompetansen studentene sitter igjen med, og innholdet i utdanningen.

NOKUT, 20.12.12

Terje Mørland
direktør

Innhold

1	Informasjon om søkeren	1
1.1	Informasjon om tilbyder og utdanningstilbudet	1
1.2	Innledende vurdering	2
2	Sakkyndig vurdering av utdanningstilbudet	3
2.1	Oppsummering	3
2.2	Læringsmål og kvalifikasjoner	3
2.3	Faglig innhold	7
2.4	Undervisning, tilrettelegging og arbeidsformer	8
2.5	Eksamen og vitnemål	12
2.6	Infrastruktur	13
2.7	Oppsummerende vurdering og konklusjon fra de sakkyndige	15
2.8	Endring av navn	16
3	Vedtak	17
4	Dokumentasjon	17
	Vedlegg 1 – sakkyndig komité	18
	Vedlegg 2 – Mandatet til den sakkyndige komiteen	19
	Vedlegg 3 - Vedtak om endring av navn på fagskoleutdanning	20

1 Informasjon om søkeren

1.1 Informasjon om tilbyder og utdanningstilbudet

Fagskolen Innlandet søkte NOKUT 14.09.12 om godkjenning av «Fagskoleutdanning innen landbruk: *Planteproduksjon og driftsledelse*». Utdanningstilbudet er et ettårig tilbud som gis på deltid over to år. Undervisningen vil gis ved Hvam videregående skole, og det er søkt godkjenning for inntil 25 studenter.

Søker har allerede 39 godkjente fagskoletilbud:

- Aldring og helse - aktiv omsorg (to godkjenninger)
- Anlegg
- Automatisering (to godkjenninger)
- Barsel- og barnepleie
- Bygg
- Bygningsvern
- Datateknikk, drift og sikkerhet (to godkjenninger)
- Eldreomsorg
- Elkraft (tre godkjenninger)
- Forvaltning, drift og vedlikehold (to godkjenninger)
- Helseadministrasjon og pasientrettede IKT- systemer
- Klima-, energi- og miljøfag i bygg (to godkjenninger)
- Kreftomsorg og lindrende pleie (tre godkjenninger)
- Logistikk og transport (to godkjenninger)
- Maskinteknikk (to godkjenninger)
- Maskinteknisk drift (tre godkjenninger)
- Miljøarbeid innen rus
- Møbel og innredning (to godkjenninger)
- Psykisk helsearbeid
- Psykisk helsearbeid og desentraliserte tilbud i psykisk helse
- Rehabilitering
- Servicetekniker
- Verkstedsledelse
- Videreutdanning i veiledning
- Økonomi og ledelse

Tilbyder fikk sitt system for kvalitetssikring godkjent av NOKUT 18.05.10. Styreordningen er samtidig funnet tilfredsstillende, jf. NOKUTs sak 10/108-2. NOKUT har også tidligere funnet reglementet tilfredsstillende jf. NOKUTs sak 11/421.

NOKUT har gjennomgått søkers hjemmesider, www.fagskolen.gjovik.no.

Tilbyder gir ikke informasjon om utdanningstilbudet som de har søkt godkjenning for på hjemmesidene. Det som står på hjemmesidene om tidligere godkjente tilbud og opptakskrav til utdanningene samstemmer med den informasjon NOKUT har. Utdanningsprogrammet «helse- og sosialfag» endret navn til «helse- og oppvekstfag» høsten 2012. Vi anbefaler at Fagskolen Innlandet oppdaterer opptakskravene til helseutdanningene i tråd med gjeldende terminologi. Hjemmesidene inneholder ikke informasjon som kan føre til misforståelse om bruk av fagskolebegrepet.

1.2 Innledende vurdering

1.2.1 Rammebetingelser – krav til søknaden

- Søker må beskrive og dokumentere kvaliteten på utdanningstilbudet i henhold til NOKUTs mal for elektronisk søknad.
- Det må fremgå av søknaden at utdanningstilbudet er innenfor rammen av minst et halvt år og maksimalt to år som heltidsutdanning.
- Søknaden skal sannsynliggjøre at utdanningstilbudet bygger på fullført videregående opplæring og at utdanningstilbudet er yrkesrettet.
- For tilbydere som ikke helt ut er eid av staten, fylkeskommune eller kommune må søker / tilbyder være registrert i Enhetsregisteret.

Presentasjon og vurdering

NOKUT har vurdert søknaden ut fra nevnte forutsetninger. Rammebetingelsene er til stede for at søknaden skal kunne behandles av NOKUT.

Konklusjon

Søker oppfyller rammebetingelsene for videre saksbehandling.

2 Sakkyndig vurdering av utdanningstilbudet

Kriteriene i dette kapitlet, 1-18, er likeverdige. Det vil si at de sakkyndige må finne at alle kriteriene er tilfredsstillende oppfylt for at utdanningstilbudet skal kunne godkjennes som fagskoleutdanning. Kriteriene står skrevet i NOKUTs retningslinjer kapittel 7. Kriterium 5, om nasjonale krav, er irrelevant og derfor ikke vurdert.

2.1 Oppsummering

Søknaden og den vedlagte dokumentasjonen gir en god beskrivelse av utdanningen som ønskes godkjent. Utdanningens læringsmål er beskrevet utdypende, det samme er de kvalifikasjoner som studentene skal oppnå gjennom utdanningen. Vi har en tilråding når det gjelder navnevalget, vi mener at *agroingeniør planteproduksjon og driftsledelse* bør brukes både som navn på utdanningen og som tittel etter bestått eksamen. Utdanningens faglige innhold er vel beskrevet, og nivået for undervisningen er godt tilpasset fagskolen. Vi vurderer både undervisningsmetoder og vurderingsmetoder som godt egnet for å oppnå de beskrevne læringsmål. Fagskolens fysiske rammer vurderer vi til å være velegnete til å gjennomføre undervisning som den er beskrevet i studieplanen. Det samme gjelder for bibliotekressurser og IKT-ressurser. Studiets relevans for bransjen og næringslivet er vel dokumentert gjennom samarbeids- og intensjonsavtaler. Vi anbefaler derfor utdanningstilbudet godkjent.

2.2 Læringsmål og kvalifikasjoner

2.2.1 Utdanningstilbudets navn (kriterium 1)

«Utdanningstilbudets navn skal være dekkende for innholdet og den yrkeskompetansen utdanningstilbudet gir.»

Presentasjon

Utdanningstilbudets navn presenteres i søknaden og på studieplanens forside. Navnet er begge steder: *fagskoleutdanning innen landbruk; planteproduksjon og driftsledelse*. I søknaden og studieplanen ellers brukes navnet *planteproduksjon og driftsledelse*. I studieplanens sammenfatting er navnet omskrevet til *driftsledelse og planteproduksjon*.

I søknaden begrunnes navnet med at «*Utdanningens hovedfokus er planteproduksjon og driftsledelse, den fagkombinasjonen som kreves for å kunne fagfeltene er tatt med inn i studieplanen*».

I studieplanen på side 5 og side 11 skriver søker: «*Etter fullført studium oppnår man tittelen Agroingeniør planteproduksjon og driftsledelse*».

I søknaden opplyses også om at studiets navn og innhold har vært ute til høring og at høringspartene støtter navn og tittel.

Vurdering

Vi mener at *planteproduksjon og driftsledelse* er dekkende for utdanningens innhold. Det fulle navnet i søknaden er *fagskoleutdanning innen landbruk; planteproduksjon og driftsledelse*. For oss ser det ut som tilbyder har brukt forleddet «fagskole innen landbruk» for å skille tilbudet fra tilbyders tilbud innen andre fagområder. Da ordet «fagskoleutdanning» i henhold til informasjon fra NOKUT ikke bør inngå i navnet bør formuleringen *fagskoleutdanning innen landbruk; planteproduksjon og driftsledelse* kun brukes for å beskrive tilbudet.

Ettersom man produserer planter også innen skogbruk og gartneri mener vi at det er viktig at man tidlig i omtalen av tilbudet beskriver hvilke planteproduksjoner utdanningen omfatter.

Vi mener at tittel kan være viktig for statusen for fagskoleutdanninger, og for fagskoleutdanninger innen landbruk bør ”agro” inngå i tittelen. Vi mener at *agroingeniør planteproduksjon og driftsledelse* kan brukes som tittel.

Konklusjon

Ja, kriteriet er oppfylt på en tilfredsstillende måte.

Tilbyder bør:

- endre navnet til *agroingeniør planteproduksjon og driftsledelse*¹
- sørge for at utdanningen omtales med samme navn alle steder i studieplanen
- i omtalen av tilbudet tydeliggjøre at utdanningen handler om produksjon av landbruksvekster
- bruke tittel *agroingeniør planteproduksjon og driftsledelse* etter bestått eksamen

2.2.2 Læringsmål (kriterium 2)

«Læringsmål skal gjelde for hele utdanningstilbudet og beskrive forventet oppnådde kvalifikasjoner, spesifisert som kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse. Kvalifikasjonene må være på tertiært nivå, det vil si på nivået over det som oppnås i videregående opplæring.»

Presentasjon

Læringsmålene er beskrevet i søknaden og på side 7-9 i studieplanen. Det er samsvar mellom formuleringene i søknaden og studieplanen.

Hovedmålet med utdanningen innen planteproduksjon og driftsledelse er følgende:

Studentene skal etter endt utdanning kunne forvalte landbruksforetak både i forhold til egne og samfunnets behov, og utøve rådgiving ut fra framtidsrettede krav til agronomi, miljø og økonomi.

Hovedmålet utdypes i fire punkt om hva studentene skal kunne etter gjennomført utdanning:

- *etablere, lede og drive et landbruksforetak med hovedvekt på planteproduksjon*

---

¹ Se kapittel 2.9 om endring av navn på tilbudet

- *utarbeide, vurdere og iverksette planer og relevante styringsverktøy for utvikling av sin bedrift ut fra bedriftsøkonomiske og agronomiske vurderinger og innenfor vedtatte samfunnsmessige målsettinger*
- *kommunisere og gi faglige råd innenfor agronomi, miljø- og energiplanlegging i planteproduksjon på bedriftsnivå*
- *produsere trygg mat og sikre bærekraftig matproduksjon*

Læringsutbyttet for utdanningen er beskrevet i mange punkt fordelt på kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse.

Vurdering

Vi mener at læringsmålene beskrives på en god måte i søknaden. Mål og læringsutbytte er oversiktlig og greit strukturert i studieplanen.

Læringsmålene ligger på et nivå som er høyere enn for tilsvarende fag i naturbruksprogrammet i videregående skole.

Konklusjon

Ja, kriteriet er oppfylt på en tilfredsstillende måte.

2.2.3 Utdanningstilbudets relevans (kriterium 3)

«Tilbyder skal synliggjøre at utdanningstilbudet har relevans i forhold til nærings- og samfunnsnivå.»

Presentasjon

Tilbyder presenterer utdanningstilbudets relevans i søknaden og på side 6 i studieplanen. Det vises til at Landbruks- og matmeldinga (St.meld.nr. nr. 9 (2011-2012)) og stortingsmeldinger om klimautfordringer og klimapolitikk gir føringer som stiller krav til gode kunnskapssystemer og økt kompetanse innen agronomi og driftsledelse.

Søker viser til at bondeorganisasjonene etterspør økt landbrukskompetanse og til at man har samarbeidet med fylkeskommunen og landbruksnæringa i Akershus i utvikling av tilbudet. I oversendelsesbrevet til søknaden står:

Denne utdanningen har kommet [sic] til gjennom et bredt engasjement innen hele fagfeltet fra fylkets landbruksavdelinger til organisasjoners [sic] og samarbeid mellom flere fagskoler. Utviklingen av planen har vært organisert som et tverrfaglig prosjekt og studieplanen har vært ute til høring hos aktuelle høringsinstanser.

I punkt 2.4.1 i studieplanen sier søker:

Fagskoletilbudet er et yrkesrettet studietilbud som gir relevant utdanning for i hovedsak tre målgrupper; både som sjølstendig næringsdrivende, rådgivere og som ansatt innen landbruket, men også andre innen landbruksrelaterte yrker kan øke sin kompetanse i forhold til eget arbeid, slik som selgere i landbruksrelaterte virksomheter osv.

Vurdering

Vi mener at søker sannsynliggjør utdanningstilbudets relevans i forhold til nærings- og samfunnsliv på en god måte. Vi er enige med søker om at utdanningstilbudet er relevant for landbruket og samfunnet.

Konklusjon

Ja, kriteriet er oppfylt på en tilfredsstillende måte.

2.2.4 Opptakskrav (kriterium 4)

«Opptakskravet skal samsvare med det faglige innholdet og de læringsmål som utdanningstilbudet bygger på.

- Utdanninger i fag/fagområde som på videregående opplæringsnivå ender med fag- eller svennebrev eller yrkeskompetanse, skal på fagskolenivå bygge på fag- eller svennebrevet, yrkeskompetansen eller tilsvarende realkompetanse.
- Realkompetansevurdering av søkere skal skje etter gitte retningslinjer som inneholder informasjon om hvilke fag og kvalifikasjoner i det formelle opptaksgrunnlaget som vurderes og hvordan nivået på kvalifikasjonene i realkompetansesammenheng fastsettes.»

Presentasjon

Opptakskrav er presentert i søknaden og på side 5 og side 11 i studieplanen. Ordinært opptakskrav beskrives som fullført treårig videregående opplæring innenfor naturbruksprogrammet, unntatt programområdene fiske og fangst, akvakultur og reindrift. Søkere som tas opp etter realkompetansevurdering må ha minst fem års relevant yrkespraksis, eller skolegang som gir kompetanse som er likeverdig med det ordinære opptakskravet innen planteproduksjon og økonomi, vurdert opp mot Vg3-nivå.

Vurdering

Vi mener at opptakskravet er godt beskrevet både for ordinært opptakskrav og opptak etter realkompetansevurdering.

Vi vil peke på at noen av de programområder som omfattes av det ordinære opptakskravet er fireårige, med to år i skole og to år i lære, selv om de fleste fremtidige studenter nok vil ha bakgrunn fra de treårige programområdene. Ordet ”treårig” bør derfor strykes, slik at setningen blir ”*Fullført videregående opplæring innenfor naturbruksprogrammet, unntatt ...*”.

Konklusjon

Ja, kriteriet er oppfylt på en tilfredsstillende måte.

Tilbyder bør stryke ordet «treårig» i ordinært opptakskrav.

2.3 Faglig innhold

2.3.1 Planen for utdanningstilbudet (kriterium 6)

«Planen for utdanningstilbudet skal beskrive utdanningstilbudet som en helhet og må:

- inneholde navn, mål, omfang, faglig innhold - herunder praksis, lærestoff, undervisningsformer og arbeidsmetoder lærerstøttet undervisning og selvstudier/egenarbeid, forventet arbeidsmengde for studentene og vurderingsordninger.
- beskrive sammenhengen mellom de forskjellige fag, deler og kvalifikasjoner som inngår eller kan inngå i utdanningstilbudet.
- være utformet slik at studentene kan kontrollere at de får det utdanningstilbudet de er lovet.»

Presentasjon

Søknad og studieplan beskriver studiet *fagskoleutdanning innen landbruk; planteproduksjon og driftsledelse* (se 3.2.1 for komiteens bemerkninger angående navn) som et deltidsstudium tilsvarende et studieår. Utdanningen er på 1520 timer, og skal gjennomføres over to år. Målet er å utdanne studenter til å kunne forvalte landbruksforetak og utøve rådgivning ut fra samfunnets og egne krav til agronomi, miljø og økonomi.

Undervisning skal gjennomføres samlingsbasert, med 14 todagers samlinger og fire tredagers samlinger. Disse utgjør 25 % av studietiden (380 timer av 1520 timer). Det skal også gjennomføres nettbasert undervisning, individuelt og i grupper, tilsvarende 30 % av studietiden (i alt 456 av 1520 timer). Pålagt selvstudium utgjør 42 % av studietiden (644 av 1520 timer). De resterende 3 % (40 timer) av studietiden gjennomføres som en praksisuke. Den teoretiske undervisningen skal relateres til praktiske eksempler og understøtte løsning av praksisnære oppgaver.

Undervisningen er organisert i tre faglige moduler (*driftsledelse og økonomi, planteproduksjon og energi og miljø*) samt en avsluttende modul 4 til *faglig fordypning*. Det faglige innholdet for de fire modulene skal til sammen belyse relevante aspekter i driften av et moderne foretak innen landbruk: landbruk som næringsvirksomhet, faget agronomi, miljø og energiregnskap på gårdsbruket, samt landbrukets rolle i samfunnets miljø- og energiregnskap. Studentens prestasjon vurderes i hver modul for seg, avsluttende eksamen avholdes over modul 4, *faglig fordypning*.

Fordypningsoppgaven gjennomføres over et selvvalgt emne, som skal være en driftsplan eller prosjektplan for en aktuell produksjon i eget foretak, eller i et annet foretak. Gjennomføringen skal være individuell eller i grupper og skal bygge på ferdigheter og kompetanser oppnådd i studiet så langt.

Vurdering

Vi mener at studieplanen for utdanningstilbudet fremstår som helhetlig og gjennomarbeidet. Faglig innhold i utdanningen er fordelt i tydelige moduler. Innhold og forventede kunnskaper, ferdigheter og generell kompetanse er beskrevet for hver modul på en måte som gjør at studentene kan kontrollere utdanningen.

Konklusjon

Ja, kriteriet er oppfylt på en tilfredsstillende måte.

2.3.2 Utdanningstilbudets innhold (kriterium 7)

«Utdanningstilbudets innhold skal være dekkende og relevant for å nå læringsmålene og aktuell i forhold til utviklingen innen yrkesfeltet.»

Presentasjon

Utdanningstilbudets innhold er beskrevet på side 20-31 i studieplanen. Utdanningen omfatter en praksisuke, innholdet er beskrevet i tilleggsnotatet: *Praksis for studenter* (Lien, 20. nov. 2012)

Utdanningens innhold er fordelt på fire moduler:

- driftsledelse og økonomi
- planteproduksjon
- energi og miljø
- faglig fordyping

For hver modul er det beskrevet arbeidsform, delemner med innhold, arbeidskrav, vurderingsform og litteratur.

Vurdering

Vi mener at studieplanens beskrivelse av utdanningstilbudets innhold er omfattende og dekkende. Delemnene for de ulike modulene er relevante og innholdet er aktuelt for landbruket.

Vi mener at litteraturlisten er noe begrenset, spesielt for modulen *planteproduksjon*, men er samtidig klar over at det finnes lite nyere norsk litteratur om planteproduksjon i landbruket. Da litteratur innen planteproduksjon må være praksisnær, og tilpasset norske forhold, er det også lite utenlandsk litteratur som kan brukes. Det vil derfor være viktig at studentene får oppdatert liste over aktuelle fagartikler på nett ved studiestart.

Konklusjon

Ja, kriteriet er oppfylt på en tilfredsstillende måte.

Tilbyder bør oppdatere liste over fagartikler på nett til studiestart.

2.4 Undervisning, tilrettelegging og arbeidsformer

2.4.1 Undervisningsformer og arbeidsmetoder (kriterium 8)

«Undervisningsformer og arbeidsmetoder skal være tilpasset opptakskrav og mål.

- Lærernes undervisningsformer og studentenes arbeidsmetoder skal være varierte og bygge på den modenheten studentene har oppnådd som elev eller lærling i videregående opplæring. Alle former og metoder skal beskrives, herunder tilrettelegging for og gjennomføring av e-læring og fjernundervisning.»

Presentasjon

Arbeidsformene presenteres i søknaden og i studieplanens punkt 3, *Organisering av studiet*, og punkt 4, *Teoretiske studier og erfaring i gjensidig utvikling*, på side 11-16 samt i vedlegg 2, *Problemorientert arbeidsmetode, prosjektarbeid*.

Studieplanen inneholder en skjematisk gjennomføringsmodell fordelt på 25 % undervisning på samlinger, 20 % veiledning i grupper via nett, 10 % individuell veiledning via nett, 42 % pålagte selvstudier og 3 % praksisuke. Søker begrunner arbeidsformene ut fra at: «*I studiet legges det vekt på forholdet mellom teoretiske studier og praksis for å synliggjøre det gjensidige avhengighetsforholdet mellom disse kunnskapstypene.*»

I beskrivelsen av undervisningsformer legges det vekt på studentaktive læringsformer og ansvar for egen læring. I studiet skal det anvendes varierte arbeidsmetoder som forelesninger, dialogpreget undervisning, gruppe- og prosjektarbeid, praksisrettede øvelser, veiledning med mer. Nettstøttet læring skal gis ved bruk av digital læringsplattform.

Vurdering

Undervisningsformer og arbeidsmetoder er vel beskrevet i studieplanen og er egnet til å gi studentene ferdigheter og kompetanser som er beskrevet i utdanningstilbudets hovedmål. Vi kunne ønsket at den nettstøttede læringen var noe nærmere beskrevet, for å gi studentene bedre informasjon om denne arbeidsmåten.

Konklusjon

Ja, kriteriet er oppfylt på en tilfredsstillende måte.

Tilbyder bør gi studentene mer utfyllende informasjon om den nettstøttede læringen.

2.4.2 Det pedagogiske opplegget (kriterium 9)

«Det pedagogiske opplegget skal sørge for oppfølging av studentene både som gruppe og som individ og skal så langt det er mulig og rimelig, tilrettelegges etter enkeltstudenters særskilte behov.»

Presentasjon

Søker angir at oppfølging av studentene, enkeltvis og i gruppe, gjøres gjennom undervisning, veiledning, studentsamtaler og spørreundersøkelser, og at dette er nedfelt i *Kvalitetssikringssystem for Fagskolen Innlandet*. Tilrettelegging til studenters særskilte behov gjøres i tilpasset veiledning via PPT og logoped.

Studentens krav til tilbakemelding er beskrevet i avsnitt 7 *Studiekrav i modulene*. Etter gjennomført modul skal studenten levere et refleksjonsnotat, som læreren skal gi skriftlig tilbakemelding på. Tidsfrist for denne tilbakemelding er ikke spesifisert. Hver modul omfatter en rekke formulerte studiekrav. Læreren skal gi skriftlig tilbakemelding på disse kravene innen to uker, der det er skriftlig innlevering (beskrevet i avsnitt 7.5 *Tilbakemelding på studiekrav*).

Studiet er organisert i samlinger, men det omfatter også aktivitet mellom samlingene. Dels som pålagt selvstudium og dels som pålagte oppgaver, som skal løses i grupper og individuelt. Veiledning via internett skal være tilgjengelig i alt 6 timer per uke. For fjernundervisningsperiodene er det ikke satt noen tidsfrist for lærerens responstid på henvendelser fra studenter.

Vurdering

Vi vurderer det pedagogiske opplegget som tilfredsstillende. Tilbud til studenter med særskilte behov via PPT og logoped anses tilfredsstillende.

Oppfølging og tilbakemelding på skriftlig innlevering vurderes som hensiktsmessig. Selv om det ikke er satt opp tidsfrister for alle typer tilbakemeldinger, er det vårt helhetsinntrykk av studentens rett til tilbakemelding innen rimelig tid, vil bli ivaretatt. Vi vurderer også at tilstrekkelig lærertid er avsatt til å gi god oppfølging under fjernundervisning.

Konklusjon

Ja, kriteriet er oppfylt på en tilfredsstillende måte.

2.4.3 Praksis (kriterium 10)

«Praksis skal være beskrevet i planen som ethvert annet faglig element, og være relatert til de kvalifikasjoner studenten skal få gjennom sin utdanning.»

Presentasjon

På side 12 i studieplanen framgår under punkt 3.1, *Skjematisk gjennomføringsmodell*, at det er en praksisuke på 40 timer. I søknadens punkt 6 beskrives praksisuken under *Arbeidsform for Modul 2: Planteproduksjon*, der det står: "Målrettet praksisperiode 1. uke". Innholdet i praksisuken er beskrevet i tilleggsnotatet *Praksis for studenter* (Lien 20. nov 2012). I notatet beskrives at man i praksisen vil bruke arealer og utstyr på utdanningsstedet, Hvam videregående skole.

Vurdering

Vi ser det som naturlig at praksis inngår i planteproduksjonsmodulen. Da utdanningsstedet driver et stort og moderne gårdsbruk, er det også naturlig at praksisen gjennomføres på stedet. Dette vil sikre en kvalitet på praksisen som neppe kan oppnås ved praksis i private landbruksforetak. I Norge blir de fleste gårdsbruk drevet som mindre enkeltmannsforetak, som vanskelig kan frigjøre tid og ressurser til opplæring av en praktikant i en uke.

Vi mener at innhold og organisering av praksisuken bør beskrives nærmere, for å gi bedre informasjon til studentene.

Konklusjon

Ja, kriteriet er oppfylt på en tilfredsstillende måte.

Tilbyder bør beskrive praksisuken nærmere.

2.4.4 Undervisningspersonalets størrelse (kriterium 11)

«Undervisningspersonalet må være stort nok og stabilt nok til å gjennomføre fastsatt undervisning.»

Presentasjon

I søknaden angis total årsverksinnsats for undervisningspersonalet som er tilknyttet utdanningstilbudet til 180 % og forholdstall mellom faglig ansatte og studenter til 2:30. I søknaden vises også til at Hvam videregående skole har en bredt sammensatt lærerstab med fagkunnskap innen landbruket. Søknaden er også vedlagt intensjonsavtaler med Romerike Landbruksrådgiving og Vorma Økonomi og Regnskap SA om gjesteforelesere med mer.

Vurdering

Vi vurderer undervisningspersonalets størrelse som tilfredsstillende. Samarbeidsavtaler om tilgang til lærere/gjesteforelesere gjør at vi vurderer undervisningspersonalet til å være stabilt nok til å gjennomføre undervisningen.

Konklusjon

Ja, kriteriet er oppfylt på en tilfredsstillende måte.

2.4.5 Undervisningspersonalets kompetanse (kriterium 12)

«Undervisningspersonalet som skal være knyttet til utdanningstilbudet må samlet ha kvalifikasjoner til å gi den undervisning som følger av planen.

Undervisningspersonalet må dokumentere:

- formell eventuell realkompetansevurdert utdanning som er høyere enn det det undervises i, dog aldri lavere enn tilsvarende toårig fagskoleutdanning
- pedagogiske kvalifikasjoner utdanning og erfaring på det nivå som undervisningen krever
- digital kompetanse i det omfang som undervisningen krever
- yrkeserfaring som gjør at undervisningen knyttes opp mot, og relateres til, dagens yrkesfelt.»

Presentasjon

I *Kvalitetssystem for Fagskolen Innlandet*, dokument nr. 2.9, angis krav til kompetanse for både lærere og sensorer. Undervisningspersonalet skal i hovedsak være universitets- og høyskoleutdannet, og i tillegg ha gjennomført praktisk-pedagogisk utdanning. Lang praksis fra fordypningsområdet det skal undervises i vektlegges også.

Oversikt over undervisningspersonell tilknyttet utdanningstilbudet og fagmiljøet ellers viser at de aktuelle lærerkreftene har høy utdanning og god tilknytning til praksis og næringsliv. Alt undervisningspersonell med fast tilknytning til utdanningstilbudet har lektorutdanning fra Universitetet for miljø- og biovitenskap (UMB) samt pedagogisk og digital kompetanse.

Vurdering

Vi mener at de krav som stilles i *Kvalitetssystem for Fagskolen Innlandet* sikrer at undervisningspersonalet innehar nødvendig kompetanse.

Konklusjon

Ja, kriteriet er oppfylt på en tilfredsstillende måte.

2.5 Eksamen og vitnemål

2.5.1 Eksamens- og vurderingsordningene (kriterium 13)

«Eksamens- og vurderingsordningene skal være tilpasset utdanningstilbudet og dets mål.»

Presentasjon

Eksamens- og vurderingsordninger er beskrevet i studieplanens punkt 5, samt i vedlegg 3, *Vurderingssystem ved Fagskolen Innlandet*. Dessuten er vurderingsform for hver modul beskrevet under studieplanens punkt 6.

Studentene skal vurderes ved underveisevalueringer så vel som sluttvurderinger.

Underveisevurderingene legger vekt på studentens medvirkning og er i sin karakter fremadrettet, det vil si har som formål å veilede til høyere måloppnåelse. Vurderingsformene omfatter bruk av karakterskala A-F, bestått/ikke bestått, og mappevurdering.

Studentens digitale mappe omfatter besvarelser av studiekrav og andre arbeider, samt refleksjonsnotater. Vurdering av studentens digitale mappe har til hensikt å gi et bilde av studentens prestasjon og progresjon gjennom studieforløpet. Vurderingskriterier for mappevurdering er angitt i studieplanen.

Studiet avsluttes med en fordypningsmodul, studentens prestasjon i denne modulen vurderes ved skriftlig og muntlig eksamen.

Vurdering

Vi mener at vurderingsordningene er velegnet til å fremme innlæring og motivere til økt oppnåelse av de i søknaden angitte kompetansemål.

Vi mener også at vurderings- og eksamensordningene er egnet til å gi en god bedømmelse av studentens kompetanse, kunnskaper og generelle ferdigheter ved avsluttet studieforløp.

Konklusjon

Ja, kriteriet er oppfylt på en tilfredsstillende måte.

2.5.2 Sensorenes kvalifikasjoner (kriterium 14)

«Sensorer skal ha kvalifikasjoner som sikrer at vurderingen av studentene skjer på en upartisk og faglig betryggende måte.»

Presentasjon

I *Kvalitetssystem for Fagskolen Innlandet*, dokument nr. 2.9, angis krav til kompetanse for både lærere og sensorer. Kvalifikasjoner til aktuelle sensorer angis i oversikt over fagmiljøet knyttet til fagområdet. Sensorene har kvalifikasjoner på nivå med det pedagogiske personalet og er tilknyttet aktuelle eksterne fagmiljøer.

Vurdering

Vi mener at sensorene har kvalifikasjoner som sikrer en upartisk og faglig god vurdering av studentene. At sensorene er eksterne sikrer også upartiskhet.

Konklusjon

Ja, kriteriet er oppfylt på en tilfredsstillende måte.

2.6 Infrastruktur

2.6.1 Undervisningslokalene (kriterium 15)

«Lokalene inklusive spesialrom, utstyr og infrastruktur skal være tilstrekkelige i antall og størrelse til at undervisningen kan gjennomføres som forutsatt.

- Det gjelder både egne og leide lokaler. Utrustningen må være slik at den bidrar til å yrkesrette utdanningstilbudet.»

Presentasjon

Utdanningsstedet, Hvam videregående skole, har til sammen 32 klasse-/grupperom med trådløst nettverk og vanlig utstyr for undervisningsrom. Skolens arealer, bygninger og produksjonsutstyr, som hører til drift av en større landbrukseiendom, brukes også i undervisningen. Skolen har energilab og fyringsanlegg basert på bioenergi. I tilleggsnotat vedrørende praksis angis at skolen har tilstrekkelige arealer og utstyr til at praksis kan gjennomføres på skolens område, samt at skolen har kapasitet til å gjennomføre praksis for et vesentlig større antall studenter enn det studiet er beregnet for.

Vurdering

Vi mener at finnes tilstrekkelige lokaler for klasseromsundervisning og gruppearbeid ved samlinger. Skolen har også nødvendig utstyr for praktisk undervisning og praktiske øvelser.

Konklusjon

Ja, kriteriet er oppfylt på en tilfredsstillende måte.

2.6.2 IKT-tjenester (kriterium 16)

«Tilbyders IKT-tjenester må ha tilstrekkelig kvalitet og omfang til at opplæringen kan gjennomføres som forutsatt.»

Presentasjon

Det forutsettes at studentene har egne PC-er. Alle studenter gis tilbud om innføringskurs i skolens kommunikasjonsplattform. Studentene får tilgang til Fylkeskommunens trådløse nettverk, med egen brukertilgang. Skolen har både IKT-ansvarlig og IKT-læringer som kan bistå med oppdatering og service.

Vurdering

Vi mener at IKT-tjenestene har god kvalitet og omfang.

Konklusjon

Ja, kriteriet er oppfylt på en tilfredsstillende måte.

2.6.3 Tilgang på aktuell informasjon (kriterium 17)

«Studentene og lærerne må ha god nok tilgang på tjenester som sikrer aktuell informasjon.»

Presentasjon

Stuedstedet har et relativt nytt bibliotek, med egen bibliotekar. På biblioteket er det god tilgang til aktuell faglitteratur og man abonnerer på viktige fagtidsskrift innen landbruk. Fire PC-stasjoner på biblioteket gir også mulighet til å finne aktuell informasjon på nett.

Vurdering

Vi mener at tilbyder har tjenester som gir studenter og lærere tilgang til aktuell informasjon.

Konklusjon

Ja, kriteriet er oppfylt på en tilfredsstillende måte.

2.6.4 Faglig samarbeid (kriterium 18)

«Tilbyder skal ha lokalt eller regionalt samarbeid med yrkesfeltet, eller være med i faglige nettverk som knytter utdanningstilbudet opp mot samfunns- og næringsliv.»

Presentasjon

I søknaden omtales samarbeid med skoler og med fagfeltet om utvikling av studieplanen. Man skal samarbeide med andre skoler om felles markedsføring av fagskolestudier og åpner for mer samarbeid, for eksempel utveksling av lærerkrefter.

Tilbyder har intensjonsavtaler om samarbeid med yrkesfeltet, dette er avtaler med: Vorma Økonomi og Regnskap SA, Romerike Landbruksrådgiving og Akershus Bondelag. Samarbeidspartnerne vil blant annet bidra med forelesere og sensorer og ved å gi studentene tilgang til case for studentoppgaver.

Vurdering

Vi mener at søker dokumenterer at man har opparbeidet et godt nettverk for samarbeid med både yrkesfeltet og andre utdanningsaktører.

Konklusjon

Ja, kriteriet er oppfylt på en tilfredsstillende måte.

2.7 Oppsummerende vurdering og konklusjon fra de sakkyndige

Tilbyder bør:

- endre navnet til *agroingeniør planteproduksjon og driftsledelse*
- sørge for at utdanningen omtales med samme navn alle steder i studieplanen
- i omtalen av tilbudet tydeliggjøre at utdanningen handler om produksjon av landbruksvekster

- bruke tittel *agroingeniør planteproduksjon og driftsledelse* etter bestått eksamen
- stryke ordet ”treårig” i ordinært opptakskrav
- oppdatere liste over fagartikler på nett til studiestart
- gi studentene mer utfyllende informasjon om den nettstøttede læringen
- beskrive praksisuken nærmere

Tilbudet anbefales godkjent.

2.8 Endring av navn

NOKUT oversendte de sakkyndiges vurdering av kriterium 1 på e-post 12.12.12, og mottok samme dag følgende tilbakemelding fra Fagskolen Innlandet:

«Jeg har fått bare positive tilbakemeldinger på anbefalingen om navneendring.

Vi vil derfor ta den sakkyndiges komite til etterretning og;

- *endre navnet til agroingeniør planteproduksjon og driftsledelse*
- *sørge for at utdanningen omtales med samme navn alle steder i studieplanen*
- *i omtalen av tilbudet tydeliggjøre at utdanningen handler om produksjon av landbruksvekster*
- *bruke tittel agroingeniør planteproduksjon og driftsledelse etter bestått eksamen»*

NOKUT fatter vedtak basert på de sakkyndiges vurdering og denne tilbakemeldingen fra Fagskolen Innlandet. Navnet på tilbudet endres til *agroingeniør planteproduksjon og driftsledelse*.

3 Vedtak

NOKUT ved direktøren anser de faglige kravene for godkjenning av utdanningstilbudet *agroingeniør planteproduksjon og driftsledelse*, ettårig stedbasert tilbud som gis over to år på deltid ved Fagskolen Innlandet som oppfylt. NOKUT har derfor vedtatt å godkjenne søknaden.

Tilbyders system for kvalitetssikring ble godkjent av NOKUT 18.05.10, jf. sak 10/108. Styreordningen og reglementet er funnet tilfredsstillende, jf. sak 10/108 og 11/421.

Vedtaket gjelder utdanningstilbudet slik det er beskrevet i søknaden av 14.09.12 og søkers e-post om navnendring av 12.12.12. Vedtaket gjelder for lærested Hvam videregående skole.

Merknad: Navnet på utdanningen ble 10. januar 2013 endret til *planteproduksjon og driftsledelse*. Se vedlegg 3.

4 Dokumentasjon

Rapporten er skrevet på bakgrunn av:

- Søknad fra Fagskolen Innlandet, datert 14.09.12, om godkjenning av «Fagskoleutdanning innen landbruk: Planteproduksjon og driftsledelse». Tilbudet er ettårig på heltid, som gis over to år på deltid. Undervisningen er stedbasert og vil gis ved Hvam videregående skole. NOKUTs saksnummer: 12/453
- Tilbakemelding på sakkyndig vurdering av kriterium 1 datert 12.12.12.

Vedlegg 1 – sakkyndig komité

Sakkyndig komité

Den sakkyndige komité har bestått av følgende medlemmer:

Lektor Britta From, Vea, Statens fagskole for gartnere og blomsterdekoratører

From er utdannet hagebrukskandidat ved Landbohøjskolen i København (nå en del av Københavns universitet) med spesialisering i genetikk og sortsutvikling. Hun har arbeidet som laboratorieleder i en mindre meristemlab i Danmark, og i ti år med sortsutvikling av engvekster og overvintringsproblematikk ved Vågønes forskingsstasjon i Bodø, først ved Planteforsk (nå: Bioforsk), siden ved Graminor AS. I juni 2011 forsvarte hun en mastergrad i bioteknologi, og har siden da jobbet innen videregående utdanning og fagskoleutdanning. Hun er nå lektor i botanikk og plantefysiologi ved Vea, Statens fagskole for gartnere og blomsterdekoratører. Hun holder for tiden på med PPU (praktisk pedagogiske grunnutdanning) som deltidsstudent ved Høgskolen i Hedmark.

Rådgiver Solveig Skogs, Norges Bondelag

Skogs er utdannet landmester fra Sveriges landbruksuniversitet innenfor planteproduksjon og driftsledelse. Hun har bred landbruksbakgrunn, og har vært med i diverse råd og nettverk i forbindelse med blant annet behov for kompetanse i landbrukssektoren. Skogs har arbeidet i Norges Bondelag siden 1998, og er her rådgiver med ansvar for kompetanse og utdanningsbehov i landbruket, både på sekundært og tertiært nivå. Fra 2012-2016 sitter hun i faglig råd for naturbruk, der hun er representant for arbeidsgiverorganisasjonen Spekter.

De sakkyndige har erklært at de ikke har tilknytninger til utdanningstilbudet eller tilbyder, som gjør dem inhabile til oppdraget.

Søkerinstitusjonen har fått anledning til å uttale seg om NOKUTs forslag til sakkyndige, og har ingen merknader.

Vedlegg 2 – Mandatet til den sakkyndige komiteen

Mandat for sakkyndige til faglig vurdering av søknad om godkjenning av utdanningstilbud

1. Det skal foretas en faglig vurdering av søknad om fagskolegodkjenning for utdanningstilbudet *Agroingeniør planteproduksjon og driftsledelse* ved Fagskolen Innlandet.
2. Den faglige vurderingen skal foretas i henhold til kapittel 7 Standarder og kriterier for godkjenning av utdanningstilbud i Retningslinjer for kvalitetssikring og godkjenning etter lov om fagskoleutdanning.
3. Kriteriene, 1 – 18, er likeverdige og må vurderes som tilfredsstillende i forhold til et minimum av hva som forventes av kvalitet i fagskoleutdanning.
4. Den sakkyndige vurderingen baseres på tilbyders søknad og annet relevant skriftlig materiale som anses som nødvendig for faglig vurdering.
5. De sakkyndige skal ikke vurdere faglig kriterium 5.
6. Vurderingene må gis en tydelig begrunnelse og en entydig konklusjon og nedfelles skriftlig.
7. Den faglige vurderingen skrives inn i en rapport sammen med NOKUTs egen vurdering av styringsordning, reglement og kvalitetssikringssystemet. Det skrives en rapport for hvert utdanningstilbud. Rapporten danner grunnlag for NOKUTs vedtak.
8. Sakkyndig kan bli pålagt å utføre en tilleggsvurdering av søkers kommentar til den faglige vurderingen. Både søkers kommentar og eventuell sakkyndig tilleggsvurdering inngår i NOKUTs beslutningsgrunnlag.
9. Sakkyndig arbeider på oppdrag fra NOKUT og skal dermed ikke diskutere vurderingen i media eller med søker før vedtak er fattet.

NOKUTs godkjenning av fagskoleutdanning er hjemlet i

- Lov om fagskoleutdanning av 20.06.2003 nr. 56
- Forskrift om kvalitetssikring og kvalitetsutvikling i høyere utdanning og fagskoleutdanning av 01.02.2010 nr. 96
- NOKUTs retningslinjer for kvalitetssikring og godkjenning etter lov om fagskoleutdanning datert 26.01.2009

Vedlegg 3 - Vedtak om endring av navn på fagskoleutdanning

Fagskolen Innlandet
Teknologiveien 12

2815 GJØVIK

Kronprinsens gate 9
Postboks 1708 Vika
0121 Oslo
Tlf: 21 02 18 00
Faks: 21 02 18 01
postmottak@nokut.no
www.nokut.no

Saksbehandler: Ine Merete Andersen
Dir. tlf: 21 02 18 40

Vår ref: 12/453-16
Deres ref:

Vår dato: 09.01.2013
Deres dato:

Vedtak om endring av navn på fagskoleutdanning

Vi viser til vår godkjenning av den ettårige stedbaserede fagskoleutdanningen *agroingeniør planteproduksjon og driftsledelse*, datert 20. desember 2012.

Kunnskapsdepartementet har bedt NOKUT om å endre vedtaket om navn, slik at «ingeniør» ikke er en del av navnet (se vedlegg). Vi viser videre til telefonsamtale mellom Fagskolen i Innlandet og NOKUT datert 9. januar 2012, hvor fagskolen aksepterer at navnet endres til *planteproduksjon og driftsledelse*.

NOKUT har vedtatt å endre navnet på fagskoleutdanningen *agroingeniør planteproduksjon og driftsledelse* til *planteproduksjon og driftsledelse*.

Vedtaket er fattet med hjemmel i:

- Lov om fagskoleutdanning 20.06.2003 nr. 56
- Kunnskapsdepartementets forskrift om kvalitetssikring og kvalitetsutvikling i høyere utdanning og fagskoleutdanning av 01.02.2010 nr. 96
- NOKUTs retningslinjer for kvalitetssikring og godkjenning etter lov om fagskoleutdanning av 26.01.2009

Med hilsen

Terje Mørland
direktør

Tove B. Holmen
avdelingsdirektør

Kopi:
Lånekassen
SSB
Kunnskapsdepartementet
Sakkyndige

Vedlegg: Brev fra Kunnskapsdepartementet til NOKUT datert 4. januar 2013